

Nr 14.

Av herr **Ericson** i Boxholm, *angående viss ändring i fattigvårdslagens hemortsrättsbestämmelser.*

I den nuvarande fattigvårdslagen, rörande bestämmelserna om hemortsrätt, är det fastslaget att den faktiska mantalsskrivningen skall vara bestämmande för en persons hemortsrätt, för såvitt det är mantalsskrivningen avser varit fattigvårdsfritt.

Dessa grundläggande bestämmelser för en persons hemortsrätt verka i många fall nyckfullt och synnerligen orättvist med avseende på kommunernas underhållsplikt i fattigvårdshänseende.

En kommun kan genom ren slump drabbas av tryckande fattigvårdsbördor för familjer, vilka icke varit bosatta i kommun mer än ett par tre månader, under det den eller de kommuner, där familjen haft sin inkomst under flera år, och för vilken den betalt skatt, bli fullkomligt fria från underhållsplikt.

Dylika företeelser förekomma bland hjälpbehövande i olika åldrar, och i de fall, där en familjefader drabbas av långvarig sjukdom, kanske död, efterlämnande många barn och kanske en sjuk hustru, kan ett par sådana fall, som på ett så nyckfullt sätt påföras en kommun, rent av bli ruinerande för densamma.

Bestämmelsen angående 60-årsgränsen verkar ute på landsbygden på samma ogynnsamma och nyckfulla sätt. Lantarbetarebefolkningens ofta återkommande flyttningar medföra, att en lantarbetare kanske vistats en kort tid i en kommun, då han var i 60-årsåldern. Då fattigvårdsbehov senare föreligger, blir det denna kommun, där han vistades, när han fyllde 60 år, som ensamt får kännas vid utgifterna, ehuru lantarbetaren ifråga, vare sig före eller efter 60-årsgränsen, haft sin utkomst i denna kommun.

För att i den mån som är möjlig söka skydda sig för ökade fattigvårdsutgifter, har kommunerna tillgripit mantalsskrivningskontroll och ett överklagande av mantalsskrivningar, som minner om forna dagars sockenkrig rörande de fattiga.

Ehuru synbarligen de egentliga fattigvårdsprocesserna, efter de senaste lagändringarna, i någon mån minskats, har det å andra sidan konstaterats en fenomenal ökning av mantalsskrivningsprocesser, iscensatta huvudsakligast för att skydda kommunerna, var för sig, för mantalsskrivningens konsekvenser i fattigvårdshänseende. I städer och större kommuner torde mantalsskrivningskontroll och överklagning vara satt i system, vilket emellertid icke torde vara ordnat på samma planmässiga sätt i alla övriga

kommuner. Härigenom kan en kommun, som brister i sin kontroll, drabbas av hårda ekonomiska följder.

Genom skärpt mantalsskrivningskontroll kan kommunerna skydda sig mot vissa överraskningar; såsom då det gäller en persons orätta mantalskrivning, vilken ehuru den är olaglig, giver en person laglig hemorts rätt, med för hemortskommunen lagliga skyldigheter; men de kunna icke bortskaffa hemortsrättsbestämmelsernas nyckfulla och orätta verkan.

Det är givetvis icke lätt att kunna utforma ett förslag till omändring av hemortsrättsproblemet, men genom en omprövning av olika linjer skall det säkerligen vara möjligt att få fram bestämmelser som verka mindre nyckfullt men mera rättvist kommunerna emellan, än de nuvarande. Exempelvis genom en fördelning av fattigvårdsutgifterna, om de överstege ett visst belopp, på samtliga de kommuner, där den hjälpbehövande haft sin hemorts rätt sedan en viss ålder.

Med stöd av ovanstående får jag alltså hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning och förslag till sådan ändring, rörande hemortsrättsbestämmelserna i gällande fattigvårdslag, att samtliga de kommuner, där den understödsbehövande har haft hemorts rätt, må, under vissa förhållanden, vidkännas underhållsplikt.

Stockholm den 14 januari 1930.

F. O. Ericson,
Boxholm.